

**UCHWAŁA NR XXI/106/2025
RADY MIEJSKIEJ W OPATOWCU**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na 2026 rok na terenie Gminy
Opatowiec**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 4 ust. 1 oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) Rada Miejska w Opatowcu uchwala, co następuje:

§ 1. W ramach prowadzonych przez Gminę Opatowiec działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwala się:

1. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na 2026 rok na terenie Gminy Opatowiec stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Preliminarz wydatków finansowych zabezpieczających realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na 2026 rok na terenie Gminy Opatowiec stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Opatowiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Tomasz Nowak

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
I UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM NA 2026 ROK NA TERENIE GMINY OPATOWIEC**

I Wprowadzenie i analiza prawna:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na rok 2026 stanowi element lokalnej strategii w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z:

1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
2. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
3. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

W programie ujęto także działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, o czym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Kluczowe znaczenie z perspektywy problematyki regulowanej w niniejszym programie ma regulacja art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W przepisie tym określone zostały podstawowe zadania gminy w zakresie profilaktyki

i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Katalog tych zadań obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Natomiast zgodnie z regulacją art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizacja powyższych zadań jest prowadzona właśnie w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. W wyniku nowelizacji ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. w cyt. przepisie wprowadzono także zastrzeżenie, że elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w niniejszym programie w 2026 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych. Kluczowym elementem programu jest podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii. Trzecim, obok problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz korzystaniem z narkotyków czy substancji psychoaktywnych, obszarem objętym niniejszym programem jest przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. Pojęcie

uzależnień behawioralnych obejmuje wszelkiego rodzaju uzależnienia od określonych zachowań, czyli uzależnienia związane z wykonywaniem jakichś czynności. Pojęcie to jest na tyle szerokie, że w niniejszym programie ograniczono się do zachowań dotyczących najbardziej zagrożonej kategorii osób, czyli dzieci i młodzieży. Wśród tych uzależnień największy zakres i najbardziej powszechne wydają się być zachowania związane z korzystaniem z komputerów, tabletów, smartfonów oraz innych tego rodzaju urządzeń oraz związane z tym uzależnienie od Internetu.

II Diagnoza problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych na terenie gminy Opatowiec.

Diagnoza problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków na terenie gminy Opatowiec przeprowadzona jest zgodnie z rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Celem niniejszej diagnozy jest kompleksowe zaprezentowanie problemów związanych z uzależnieniami występujących na terenie gminy oraz dostosowanie do nich celów i zadań określonych w niniejszym programie.

1. Diagnoza w zakresie problemu uzależnienia od alkoholu, od narkotyków oraz substancji psychoaktywnych (w tym dopalaczy).

Gmina Opatowiec liczy ogółem 3078 mieszkańców, w tym:

Liczba mieszkańców stałych: 3036 (w tym: 1528 kobiet, 1508 mężczyzn)

Liczba mieszkańców czasowych: 42 (w tym: 26 kobiety, 16 mężczyzn)

Liczba osób w wieku poniżej 18 lat: 414 (w tym: 402 pobyty stały, 12 pobyty czasowy)

Liczba osób powyżej 18 lat: 2664 (w tym: 2634 pobyty stały, 30 pobyty czasowy)

Liczba osób w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-60 lat i mężczyźni w wieku 18-65 lat): 1721 (w tym: 1700 pobyty stały, 21 pobyty czasowy), z tego:

Kobiety (od 18 – 60): 769 (w tym: 756 pobyty stały, 13 pobyty czasowy)

Mężczyźni (od 18-65) 952 (w tym: 944 pobyty stały, 8 pobyty czasowy)

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 lat, mężczyźni powyżej 65 lat): 943, z tego:

Kobiety: 586 (w tym: 580 pobyt stały, 6 pobyt czasowy)

Mężczyźni: 357 (w tym: 354 pobyt stały, 3 pobyt czasowy)

Tabela nr 1.

Bezrobocie wśród mieszkańców Gminy Opatowiec (stan na koniec III kwartału 2025 roku):

Powiatowy Urząd Pracy Kazimierza Wielka	Gmina	Liczba bezrobotnych		Zwolnieni e z przyczyn dot. Zakładu pracy	Z prawem do zasiłku	W wieku „mobilnym” 18-44 lat	Pozostaj ący bez pracy > 12mc
	Opatowiec	ogół em	W tym kobiety				
		65	27				
				2	6	45	35

Bezrobocie jako najważniejszy problem społeczny w swych konsekwencjach niesie za sobą szereg negatywnych skutków rozszerzających się na inne płaszczyzny życia ludzkiego. Należą do nich nie tylko spadek stopy życiowej ze względu na negatywne konsekwencje przekładające się wprost na budżet domowy, ale również takie zjawiska jak: poczucie bezradności, brak motywacji do kolejnych poszukiwań na rynku pracy, niskie poczucie własnej wartości, depresje. Wszystkie te negatywne konsekwencje wpływają niewątpliwie na sferę emocji i przyczyniają się do częstszego sięgania po alkohol celem rozładowania negatywnych napięć, co niesie za sobą problemy alkoholowe, a w przypadku kontynuowania tego typu zachowań dochodzi do uzależnienia. W odniesieniu do Gminy Opatowiec należy zwrócić uwagę iż kalkulacja procentowa bezrobocia nie odzwierciedla stanu faktycznego, gdyż jest ona gminą miejsko-wiejską. W takim przypadku charakterystyczne jest zjawisko bezrobocia ukrytego.

Tabela nr 2.

Rzeczywista liczba osób objętych pomocą społeczną (I - 2021 do – 22.12.2025)

ROK	Liczba mieszkańców Gminy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób w rodzinach	% mieszkańców Gminy objętych pomocą
2021	3317	52	82	2,47
2022	3211	59	81	2,52
2023	3167	57	84	1,80
2024	3107	45	63	1,45
2025	3078	31	47	1,01

W rodzinach objętych pomocą społeczną występuje wiele niekorzystnych zjawisk. Są to najczęściej długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych). W rodzinach występują też problem nadużywania alkoholu. Można stwierdzić, że wyżej przedstawione problemy są zasadniczym powodem korzystania z pomocy społecznej.

Punkty sprzedaży alkoholu.

Na terenie Gminy znajduje się łącznie 13 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W tym 9 punktów, w których alkohol sprzedawany jest do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy). 4 punktów dotyczy sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu.

Z informacji uzyskanych z Powiatowej Komendy Policji w Kazimierzy Wielkiej wynika, że na terenie Gminy Opatowiec doszło do kilku zdarzeń związanych ze spożyciem alkoholu, nie odnotowano natomiast przypadków używania środków narkotycznych.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w Opatowcu w roku 2025 (na dzień 22.12.2025 r.) wpłynęło 6 formularzy „Niebieska karta – A”, które dotyczyły 5 rodzin. Ogółem w roku 2025

prowadzono pracę z dziewięcioma rodzinami w związku z procedurą „Niebieskie karty” wdrożoną w roku 2024 oraz 2025.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w 2025 r. Komisji rozpatrzyła 13 spraw o leczenie. Do końca grudnia 2025 r., odbyło się 19 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Diagnoza w zakresie uzależnień behawioralnych.

Z uwagi na charakter przedmiotowych uzależnień niniejsza diagnoza obejmuje wyłącznie problematykę uzależnień związanych z korzystaniem z komputerów, tabletów, smartfonów i podobnych urządzeń przez dzieci w wieku szkolnym (szkoły podstawowe).

Diagnoza została oparta na wynikach ubiegłorocznych badań ankietowych. Badania zostały przeprowadzone w okresie 05-11 grudnia 2024 r. we wszystkich szkołach na terenie gminy Opatowiec. W badaniach wzięło udział łącznie 100 osób. Badanym zostały przedstawione następujące pytania:

1) Czy wiesz co to są uzależnienia behawioralne?

a) tak

b) nie

2) Czy uważasz, że jesteś osobą narażoną na uzależnienie od komputera/tabletu/smartfona lub innego podobnego urządzenia:

a) tak

b) nie

3) Ile czasu dziennie spędzasz przed komputerem / komórką na naukę zdalną lub odrabianie zadań?

a) 1-2 godz

b) 3-4 godz

c) 4-6 godz

d) powyżej 7 godz.

4) Czy zajmujesz się w Internecie poza nauką zdalną?

- a) gram w gry
- b) sprawdzam social media
- c) rozmawiam na czacie
- d) oglądam filmy / seriale
- e) piszę / czytam blogi
- f) oglądam filmiki na Youtube / Tik Tok

5) Ile czasu spędzasz przed komputerem poza nauką zdalną, w ciągu jednego dnia, od poniedziałku do piątku?

- a) 1-2 godz
- b) 3-4 godz
- c) 4-6 godz
- d) powyżej 7 godz.

6) Ile czasu spędzasz przed komputerem poza nauką zdalną, w ciągu jednego dnia w weekend (sobota, niedziela)?

- a) 1-2 godz
- b) 3-4 godz
- c) 4-6 godz
- d) powyżej 7 godz.

7) Jakie formy aktywności pozalekcyjnej realizowane w szkole byłyby dla Ciebie interesujące?

- a) zajęcia pozalekcyjne sportowe
- b) zajęcia pozalekcyjne artystyczne
- c) zajęcia pozalekcyjne kreatywno – manualne
- d) spotkania tematyczne dot. np. różnych zawodów
- e) wolontariat
- f) inne, jakie?.....

8) Jakie formy aktywności pozalekcyjnej realizowane w miejscowości, w której mieszkasz byłyby dla Ciebie interesujące?

- a) zajęcia sportowe
- b) zajęcia artystyczne

- c) zajęcia kreatywno – manualne
- d) spotkania tematyczne dot. np. różnych zawodów
- e) wolontariat
- f) poznawanie swojego regionu, np. regionalna turystyka rowerowa
- g) inne, jakie?.....

W wyniku przeprowadzonej ankiety uzyskano następujące odpowiedzi:

1) Czy wiesz co to są uzależnienia behawioralne?

- a) tak – 40%
- b) nie – 60%

2) Czy uważasz, że jesteś osobą narażoną na uzależnienie od komputera/tabletu/smartfona lub innego podobnego urządzenia:

- a) tak – 70%
- b) nie – 30%

3) Ile czasu dziennie spędzasz przed komputerem / komórką na naukę zdalną lub odrabianie zadań?

- a) 1-2 godz.
- b) 3-4 godz. - 80%
- c) 4-6 godz. – 20%
- d) powyżej 7 godz.

4) Czy zajmujesz się w Internecie poza nauką zdalną?

- a) gram w gry - 20%
- b) sprawdzam social media – 60%
- c) rozmawiam na czacie 5%
- d) oglądam filmy / seriale – 5%
- e) piszę / czytam blogi
- f) oglądam filmiki na Youtube / Tik Tok – 10%

5) Ile czasu spędzasz przed komputerem poza nauką zdalną, w ciągu jednego dnia, od poniedziałku do piątku?

- a) 1-2 godz. – 5%
- b) 3-4 godz. - 75%
- c) 4-6 godz. – 20%
- d) powyżej 7 godz.

6) Ile czasu spędzasz przed komputerem poza nauką zdalną, w ciągu jednego dnia w weekend (sobota, niedziela)?

- a) 1-2 godz – 5%
- b) 3-4 godz. – 15%
- c) 4-6 godz.– 60%
- d) powyżej 7 godz. - 20%

7) Jakie formy aktywności pozalekcyjnej realizowane w szkole byłyby dla Ciebie interesujące?

- a) zajęcia pozalekcyjne sportowe - 65%
- b) zajęcia pozalekcyjne artystyczne – 10%
- c) zajęcia pozalekcyjne kreatywno – manualne – 25%
- d) spotkania tematyczne dot. np. różnych zawodów
- e) wolontariat
- f) inne, jakie?.....

8) Jakie formy aktywności pozalekcyjnej realizowane w miejscowości, w której mieszkasz byłyby dla Ciebie interesujące?

- a) zajęcia sportowe – 60%
- b) zajęcia artystyczne – 30%
- c) zajęcia kreatywno – manualne
- d) spotkania tematyczne dot. np. różnych zawodów
- e) wolontariat
- f) poznawanie swojego regionu, np. regionalna turystyka rowerowa – 10%
- g) inne, jakie?.....

Wnioski wynikające z przeprowadzonego badania ankietowego:

- 1) Dzieci i młodzież w wieku szkolnym zamieszkujące i uczące się na terenie gminy Opatowiec nie mają ogólnej świadomości czym są uzależnienia behawioralne i co jest przejawem takich uzależnień (na pytanie: „Czy wiesz co to są uzależnienia behawioralne?” 60% badanych udzieliło odpowiedzi negatywnej).
- 2) Dzieci i młodzież w wieku szkolnym zamieszkujące i uczące się na terenie gminy Opatowiec nie dostrzegają problemu rzeczywistego lub potencjalnego uzależnienia od komputerów/tabletów/smartfonów lub innych podobnych urządzeń, mimo że wyniki badań skłaniają do wniosku, że tego typu uzależnienie ma charakter powszechny.
- 3) Blisko 70% badanych osób deklaruje ponadnormatywny wskaźnik korzystania z komputerów/tabletów/smartfonów lub innych podobnych urządzeń. Średni czas w trakcie tygodnia spędzony przed tego typu urządzeniami wynosi 3-4 godziny dziennie (75% badanych), a w weekendy 4-6 godzin dziennie (60% badanych).
- 4) Zasadnym i koniecznym jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

III Realizatorzy programu:

Za ustalanie szczegółowego harmonogramu i terminów realizacji zadań wynikających z niniejszego Programu odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i gminy Opatowiec. Podmiotami partnerskimi będą szkoły, przedszkola i placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, służby mundurowe, podmioty i instytucje realizujące zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych, organizacje pozarządowe, organizacje kościelne, placówki wsparcia dziennego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

IV Adresaci programu:

Adresaci Programu Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy gminy Opatowiec, a w szczególności dzieci i młodzież, rodzice, opiekunowie i wychowawcy, seniorzy, konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych, osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione, rodziny osób z problemem alkoholowym, kobiety w ciąży, uczestnicy ruchu drogowego, pracownicy podmiotów zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką

i rozwiązywaniem problemów uzależnień. W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym program adresowany jest przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Działania objęte programem koncentrują się na uzależnieniach od Internetu oraz urządzeń takich jak komputery, tablety, smartfony itp.

V Cele programu:

1. Cele ogólne:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów już istniejących;
3. Podwyższanie kompetencji i innych zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami zażywania środków uzależniających;

2. Cele szczegółowe:

1. Podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej;
2. Zmniejszenie rozmiaru szkód jakich doznają młodzi ludzie w związku z sięganiem po alkohol, narkotyki;
3. Ochrona dzieci i młodzieży przed wchodzeniem w kontakty z substancjami psychoaktywnymi, uzależnieniem się;
4. Kształtowanie postaw prozdrowotnych;
5. Zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej;
6. Zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
7. Wzrost wiedzy mieszkańców nt. negatywnych konsekwencji sięgania po środki uzależniające;
8. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi;
9. Kształtowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki problemowej;
10. Przeciwdziałanie takiemu zjawisku jakim jest wykluczenie społeczne.

3. Cele w zakresie uzależnień behawioralnych:

- 1) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie uzależnień behawioralnych.
- 2) Tworzenie warunków sprzyjających wprowadzaniu alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
- 3) Propagowanie zdrowego trybu życia, aktywności sportowej oraz inicjatyw związanych z rozwijaniem integracji rodzinnej oraz środowisk lokalnych.

VI Zadania.

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- 1) Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego,
 - a) udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (konsultacje, terapia grupowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych),
 - b) motywowania i informowania zarówno o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i terapii osób współuzależnionych,
 - c) motywowania osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia,
 - d) udzielania pomocy doraźnej, interwencyjnej i terapeutycznej w zakresie uzależnienia od narkotyków, zagadnień prawnych związanych z w/w problematyką,
 - e) dysponowanie aktualnymi informacjami na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb, które można angażować w profesjonalną i systemową pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin,
 - f) rozpoznania zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - g) inicjowania interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, konsultacji i pomocy prawnej,
 - h) konsultacji i porad psychologicznych w zakresie trudności wychowawczych,

- i) posiadania dobrej orientacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu Gminy i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów Punktu Konsultacyjnego,
 - j) realizacji programów socjoterapeutycznych, edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
 - k) realizacji programów i podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób młodych spożywających alkohol w sposób szkodliwy,
 - l) współpraca z placówkami leczenia odwykowego w zakresie leczenia i terapii osób uzależnionych od alkoholu oraz z biegłymi sądowymi w zakresie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - m) dofinansowanie szkoleń terapeutów odbywających się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników leczenia odwykowego, umożliwiających realizację programów terapeutycznych,
 - n) dofinansowanie działalności i szkoleń tzw. „asystentów rodzin”, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu lub narkomanii, mających za zadanie rozpoznanie występujących problemów uzależnień w rodzinie i pomoc w ich rozwiązywaniu, a także pomoc najbliższej rodzinie współuzależnionego,
- 2) działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
- a) podejmowanie przez GKRPA czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych, przeprowadzanie rozmów i wywiadów środowiskowych w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - b) motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe, do Sądu Rejonowego w Kazimierzy Wielkiej (przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, zlecenie wykonania opinii przez biegłych).

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym w zakresie opracowania i koordynowania realizacji planów pomocy dziecku i rodzinie dotkniętej problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie,
- 2) dofinansowanie bieżącej działalności placówek opiekuńczo - wychowawczych, w tym dożywiania dzieci i młodzieży,
- 3) wspieranie placówek oświatowych w zakresie realizacji zadań profilaktyczno - opiekuńczo - wychowawczych w świetlicach szkolnych, w tym zakup niezbędnego wyposażenia,
- 4) współpraca w ramach lokalnej koalicji na rzecz skutecznego przeciwdziałania i rozwiązywania problemu uzależnień pomiędzy:
 - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
 - Komendą Powiatową Policji,
 - Punktem Konsultacyjnym,
 - Placówkami oświatowymi,
 - Placówkami opieki zdrowotnej
- 5) wzmocnienie działań służących zwiększeniu aktywności instytucji w działaniach na rzecz ochrony rodzin przed przemocą,
- 6) prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie:
 - procedury „Niebieska Karta”
 - dostępnych zasobów instytucjonalnych i osobowych
 - podnoszenie kompetencji instytucji i osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 7) udzielania pomocy materialnej rodzinom z problemami uzależnień,
- 8) wspieranie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego w zakresie:
 - kompleksowego wspierania rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi oraz tych, w których dochodzi do przemocy,
 - doskonalenia strategii postępowania w przypadkach rozpoznania i zgłoszenia przemocy,
 - monitorowania sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, w szczególności uruchamianie współpracy służb,
 - gromadzenia informacji dot. miejsc, osób, możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
 - prowadzenie działań edukacyjnych promujących abstynencję w czasie ciąży

- dofinansowanie szkoleń osób zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także działających w sferze walki z przemocą w rodzinie.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych oraz organizacja i wspieranie eventów profilaktycznych i dofinansowywanie drużyn i klubów sportowych.

- 1) dofinansowanie koncertów i programów o tematyce szkodliwości picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych, propagujących „trzeźwy styl życia” – życia bez nałogów,
- 2) wspieranie przedsięwzięć turystycznych – wymiany młodzieży, wyjazdów, wycieczek mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz nabywania umiejętności gospodarowania wolnym czasem,
- 3) propagowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, spędzania wolnego czasu poprzez uczestnictwo w programach zajęć profilaktycznych, a także zajęć edukacyjno-rozwojowych (np. warsztaty taneczne, muzyczne, komputerowe, sportowe, plastyczne itp.) – organizowanych przez placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje, itp.),
- 4) propagowanie i wspieranie trzeźwych obyczajów w ramach tworzenia alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych poprzez dofinansowanie organizowanych przez Instytucje Kultury w Opatowcu imprez: Dzień Dziecka, Mikołajki, Andrzejki itp., w szczególności dla dzieci i młodzieży m.in. z rodzin ubogich oraz patologicznych, uczących nieagresywnego rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze stresem i frustracją oraz umożliwiających rozwijanie własnych zainteresowań i hobby,
- 5) organizowanie i wspieranie przeglądów twórczości, festynów i innych imprez o charakterze profilaktycznym, promujących zdrowy styl życia

- 6) dofinansowanie i organizacja zajęć profilaktycznych dla dzieci, promujących zdrowy styl życia wspólnie z Gminną Biblioteką Publiczną (np.: czytanie terapeutyczne, lektura w profilaktyce uzależnień, zajęcia relaksacyjne z książką, warsztaty pisarskie, różnego rodzaju konkursy i wernisaże tematyczne),
- 7) wsparcie finansowe kolonii, półkolonii letnich, zimowych, czy wakacyjnych form wyjazdowych dla dzieci i młodzieży w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych (współpraca z klubami sportowymi, organizacjami pozarządowymi),
- 8) prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych,
- 9) edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i narkomanii,
- 10) zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji,
- 11) ocena aktualnego stanu problemów alkoholowych i narkomanii, w środowisku lokalnym, podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
- 12) organizowanie otwartych imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, konkursów tematycznych, spektakli teatralnych zawierające elementy profilaktyki uzależnień,
- 13) wspieranie i prowadzenie edukacji szkolnej, przedszkolnej, publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień,
- 14) finansowanie programów oraz przedstawień profilaktycznych organizowanych dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy dostarczających uczestnikom wiedzy na tematy uzależnień, umiejętności w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami, wzmacnianie poczucia własnej wartości, uczenie postaw asertywnych w sytuacjach namowy na działania niezgodne z normami społecznymi,
- 15) organizowanie przedsięwzięć sportowych - imprez, turniejów, zawodów sportowych promujących zdrowy styl życia,
- 16) zakup nagród dla uczestników konkursów i zawodów z elementami profilaktyki uzależnień,
- 17) dofinansowanie w zakresie przystosowania i doposażenia świetlic wiejskich w urzędzenia oraz zakup sprzętu sportowego,
- 18) realizacja profesjonalnych programów profilaktycznych oraz autorskich programów szkolnych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży oraz podejmowanie w tym zakresie działań integrujących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową,

- 19) organizacja corocznej akcji „Widoczni i bezpieczni...”, - zakup odblasków dla dzieci i młodzieży z terenu gminy,
- 20) organizacja i wspieranie eventów o charakterze profilaktycznym,
- 21) dofinansowywanie drużyn i klubów sportowych,
- 22) wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń, i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:
 - a) wspieranie lub powierzanie zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert wybranym podmiotom zajmującym się profilaktyką alkoholową przy zastosowaniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - b) współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich oraz zajmujących się profilaktyką uzależnień,
- 2) wspieranie programów innych instytucji, stowarzyszeń, inicjatyw i działań związanych z:
 - promocją aktywnych form spędzania wolnego czasu,
 - profilaktyką i pracą z grupami ryzyka,
 - przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
 - rehabilitacją osób uzależnionych i ich rodzin,
 - działaniami w zakresie pomocy socjalno-bytowej na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.
- 2) tworzenie nowych miejsc do prowadzenia zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży, uprawiania sportu, zabawy - związanych z promowaniem trzeźwego, wolnego od uzależnień stylu życia,
- 3) przeciwdziałanie naruszaniu Ustawy o wychowaniu w trzeźwości w miejscach publicznych tj. spożywania alkoholu w miejscach publicznych, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców poprzez rozbudowę systemu monitorującego na terenie Gminy,
- 4) wyposażenie w meble, sprzęt pomocniczy oraz materiały biurowe Punktu Konsultacyjnego,

- 5) współfinansowanie imprez o charakterze kulturalno – rekreacyjnym, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia w społeczności lokalnej.

Zadanie 5.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13.¹ i 15 Ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowy zgodnie z postanowieniami uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Opatowiec oraz zasad usytuowania na terenie Miasta i Gminy Opatowiec miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 2) kontrola przestrzegania obrotu tymi napojami,
- 3) prowadzenie kontroli w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych (dotyczy spożywania napojów alkoholowych na terenie punktów sprzedaży detalicznej, sprzedawania napojów alkoholowych nieletnim),
- 4) umieszczanie informacji w widocznych miejscach w punktach sprzedaży alkoholu o jego szkodliwości oraz o zakazie sprzedaży osobom nieletnim, okresowa analiza obowiązujących przepisów prawa miejscowego i aktualizacja ich w miarę potrzeb.

Zadanie 6.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) finansowanie udziału członków GKRPA w szkoleniach i kursach w celu doskonalenia i usprawnienia pracy związanej z obszarem terapii i profilaktyki uzależnień.
- 2) finansowanie wynagrodzenia członków GKRPA.
- 3) Wyposażenie pomieszczenia wykorzystywanego na potrzeby GKRPA.

Zadanie 7

W zakresie uzależnień behawioralnych.

- 1) Rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych poprzez:
 - a) Organizację spotkań z specjalistami w zakresie uzależnień behawioralnych w szkołach;

- b) Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu informowanie dzieci i młodzieży o konsekwencjach nadmiernego korzystania z komputerów oraz innych podobnych urządzeń oraz ich wpływie na zdrowie, w tym zdrowie psychiczne.
- 2) Prowadzenie lub dofinansowanie szkolnych oraz pozaszkolnych zajęć sportowych i rekreacyjnych, w tym:
- a) Wspieranie działań lokalnych klubów sportowych oraz stowarzyszeń i fundacji organizujących zajęcia sportowe i rekreacyjne;
 - b) Wspieranie działań podmiotów prowadzących zajęcia artystyczne, taneczne lub hobbystyczne;
 - c) Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych na rzecz dzieci i młodzieży;
 - d) Wspieranie inicjatyw lokalnych zmierzających do organizacji dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
 - e) Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej turystyki rowerowej;
 - f) Organizowanie w okresie ferii zimowych i wakacji letnich różnych form stacjonarnego oraz wyjazdowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży;
 - g) Tworzenie miejsc rekreacyjno – sportowych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.

VII KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustalenie systemu kontroli sprzedaży alkoholu pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz uchwał podjętych przez Radę Miejską.

2. Burmistrz Miasta i Gminy składa sprawozdanie z wykonania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Radzie Miejskiej raz w roku, w sposób ustalony przez Radę.

3. Burmistrz Miasta i Gminy informuje Pełnomocnika Wojewody ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkotykowych raz w roku.

VIII POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Za ustalenie szczegółowego harmonogramu i terminów realizacji zadań wynikających z niniejszego Programu odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy.

2. Środki finansowe na realizację Programu zapewnione są w planach budżetowych gminy w ramach wpłat za wydawane zezwolenia. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala szczegółowy zakres działań, wynikających z programu profilaktyki, wnioskując jednocześnie o przeznaczenie na ten cel stosownych środków w budżecie gminy. Po uchwaleniu budżetu Komisja koryguje plan działań wskazując sposób jego realizacji.

3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest finansowana w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Za udział w posiedzeniach, czynnościach kontrolnych członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w postaci diety:

- a. 150 zł – członkowie Komisji,
- b. 200 zł – zastępca przewodniczącego Komisji.
- c. 200 zł – przewodniczący Komisji.

Za realizację zadań wynikających z niniejszego programu odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Opatowiec.

PRELIMINARZ z dnia 30 grudnia 2025 r.

**wydatków finansowych zabezpieczających realizację Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom
Behavioralnym na 2026 rok na terenie Gminy Opatowiec**

Zadanie do realizacji	Planowana kwota wydatku
Zadanie 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.	16 800,00 zł
Zadanie 2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Wspieranie placówek oświatowych w zakresie realizacji zadań profilaktyczno - opiekuńczo - wychowawczych w świetlicach szkolnych, w tym zakup niezbędnego wyposażenia.	3 000,00 zł
Zadanie 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych oraz organizacja i wspieranie eventów profilaktycznych i dofinansowywanie drużyn i klubów sportowych.	20 600,00 zł
Zadanie 4 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służących	2 000,00 zł

rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.	
Zadanie 5 Przestrzeganie przepisów obowiązującego prawa związanego z wydawaniem i cofaniem zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad tej sprzedaży	1 000,00 zł
Zadanie 6 Działalność GKRPA.	24 600,00 zł
Zadanie 7 W zakresie uzależnień behawioralnych.	2 000,00 zł
Razem	70 000,00 zł